

slovenija



transplant

Slovenija-transplant

Zavod RS za presaditve organov in tkiv

Institute for Transplantation of Organs and Tissues of the Republic of Slovenia

Zaloška 7, SI-1000 Ljubljana, Slovenija

T +386 1 300 68 60

F +386 1 300 68 66

W www.slovenija-transplant.si

DŠ/VAT SI-53164563, TRR/BA 01100-6030927794

Sporočilo za javnost

Ljubljana, 13. 10. 2023

Evropski dan darovanja organov in tkiv 2023, 14. oktober 2023

Vsako drugo oktobrsko soboto obeležujemo evropski dan darovanja organov in tkiv. Sporočilo letošnjega dogodka je »Vsak ima pravico in možnost odločanja glede darovanja organov. Odločitev vedno upoštevamo. Za nas je najpomembnejše, da se opredelite po premisleku in brez občutka prisile«.

Slovenija se na mednarodnem polju po številu darovalcev na milijon prebivalcev že vrsto let uvršča zelo visoko. Med državami, ki imajo zgolj program darovanja po ugotovljeni možganski smrti, smo bili v letu 2022 celo prvi na svetu, prav tako po številu presajenih src na milijon prebivalcev. **Andrej Gadžijev, dr. med, direktor Slovenija-transplanta** pojasnjuje: *»Letošnji rezultati so zelo dobri in primerljivi z odličnimi lanskimi. Po zaključenem 3. četrtletju smo v donorskem programu zabeležili 67 primernih darovalcev, 41 pa je bilo dejanskih, se pravi, da je bil vsaj en organ uspešno presajen v prejemnika. Umrli darovalci in darovalke so podarili 138 organov. Do začetka oktobra pa je bilo v UKC Ljubljana presajenih 91 organov našim prejemnikom.«*

Ob tem Gadžijev poudarja: *»Evropski dan darovanja je vsakoletna priložnost, da se javno zahvalimo svojcem, ki so ob izgubi bližnje osebe sprejeli odločitev in podprli darovanje organov, vsem, ki so se glede darovanja že opredelili in številčnim strokovnim ekipam, ki sodelujejo v postopkih od darovanja do presaditve. Zaupanje in sodelovanje vseh pripelje do tako dobrih rezultatov.«*

Vedno večje zavedanje o možnosti darovanja organov

Do konca septembra se je **80 % svojcev med pogovorom po smrti bližnjega odločilo za darovanje**. To kaže, da so ljudje solidarni, naklonjeni darovanju, in da že precej dobro poznajo rezultate našega dela. Dolgoletna bolnišnična transplantacijska koordinatorica **Barbara Hudournik, dr. med.** pravi: *»Opažam da ljudje vedno bolj poznajo možnost darovanja organov. Pred leti so se s tem pogosto prvič srečali šele v trenutku, ko so izgubili ljubljeno osebo. V takih okoliščinah je zelo težko predelati številne informacije, ki jih je potrebno predstaviti. Sedaj so ljudje praviloma seznanjeni, da je po smrti mogoče darovati organe. Jih pa vse skupaj še vedno preseneti, saj nihče ne pričakuje, da se bo sam znašel v okoliščinah, v katerih se bo potrebno opredeliti glede darovanja.«*

»Zelo lepi so pogovori, ko svojci želijo darovati organe in jim to predstavlja tolažbo v sicer grozni situaciji. Ravno pred kratkim sem doživela, da me je hči pokojnika ob omembi, da sem koordinatorica za transplancije, prehitela. Še preden sem predstavila možnost darovanja organov, se je zahvalila za to izredno priložnost, saj da je bil oče vedno pripravljen pomagati, in bi si to želel. Zdelo se ji je, da oče lepše smrti ne bi mogel imeti. Takšni pogovori so tudi gonilo za moje delo, ki je sicer tako strokovo kot čustveno izredno naporno,« še dodaja Barbara Hudournik.

Premislite in se opredelite

Pogovori o darovanju med svojci in jasno stališče do darovanja, ki ga človek izrazi v času življenja, tudi z opredelitvijo v registru, pomembno razbremeni svojce v njihovih najtežjih trenutkih. Sicer prihaja

do situacij, ko se naklonjeni darovanju sprašujejo, ali bi si pokojni to res želel. Težavo predstavljajo tudi različna stališča znotraj družine, ko so eni člani družine za darovanje, drugi pa mu nasprotujejo. Razdor v družini je nepotrebno in dodatno breme v že sicer čustveno zahtevnih situacijah.

Zato vse starejše od 15 let ponovno pozivamo k premisleku in opredelitvi glede darovanja za časa življenja. Za boljše razumevanje področja smo razvili novo spletišče, ki ga vidimo kot pomemben prostor za podajanje kredibilnih in preverjenih informacij o darovanju organov splošni, strokovni javnosti, bolnikom in medijem. V času informacijskega trušča in lažnih novic naj bo spletišče uporabnikom in uporabnicam prijazen vir za kredibilno informiranje in izobraževanje o postopkih darovanja in presaditve organov. **Andrej Gadžijev** zato ob tej priložnosti vabi: *»Obiščite prenovljeno spletno stran Slovenija-transplanta (www.slovenija-transplant.si) in se na podlagi informacij zamislite, kakšna bo vaša zadnja zapuščina. Si želite še komu pomagati po svoji smrti, ali ne? Vsak ima pravico in možnost odločanja. Odločitev vedno upoštevamo. Za nas je najpomembneje, da se opredelite po premisleku in brez občutka prisile. To je tudi ključno sporočilo letošnjega evropskega dneva darovanja.«*

Elektronska opredelitev prek portala eUprava je hitra, varna in enostavna. Osebno pa obiščite eno od mest za opredelitev po Sloveniji. Seznam lokacij je objavljen na spletni strani Slovenija-transplanta.

Izkušnja iz prve roke

Nenazadnje vas vabimo, da si ogledate video posnetek izkušnje zdravljenja s presaditvijo. Gospod **Janko Kozel je prejemnik srca**. Gospod Janko je zaradi nenadnega hudega popuščanja srca leta 2018 potreboval zdravljenje s presaditvijo. Danes dela kot natak. Zvedav in komunikativen gospod, ki rad živi, rad osrečuje druge, rad razširja srčnost.: <https://www.youtube.com/watch?v=xzdG7hY6wpg>

Za dodatna medijska vprašanja se, prosimo, obrnite na elektronski naslov barbara.ustar@slovenija-transplant.si ali pokličite na 01 300 68 60.

Statistični podatki zavoda Slovenija-transplant

Na čakalnem seznamu za presaditev organa je bilo na dan 4. 10. 2023 177 bolnikov. Povprečne čakalne dobe so: za srce 250 dni (za urgentne presaditve 50 dni); za ledvico približno 370 dni; za jetra 67 dni, za pljuča 91 dni.

V Centru za transplantacijsko dejavnost v UKC Ljubljana so v letu 2023 do konca septembra presadili 91 organov, od tega 45 ledvic, 16 src, 20 jeter in 10 pljuč. Rezultati so podobni lanskim.

Stopnja privolitve svojcev za darovanje je v letošnjem letu precej višja kot lani, kar 80 % vseh svojcev je soglašalo z darovanjem.

Do konca septembra se je v Nacionalnem registru opredeljenih oseb glede darovanja organov po smrti opredelilo skupaj 1315 oseb, od tega 1302 za darovanje in 13 proti. Med opredeljenimi prevladujejo ženske (67 %). Več kot 60 % je mlajših od 39 let. Največ opredeljenih sodi v starostno skupino 29-38 let (32 %), sledi starostna skupina 19-28 let (29 %) in skupina 39-48 let (20 %). Do konca septembra je bilo vpisanih v register skupaj 14.899 ljudi. Le 95 oseb je izrazilo nasprotovanje darovanju.